

ปฏิภาณทางภาษาเชิง “สองแ่งสองงาม” ในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย

วันที่รับบทความ: 4 มิถุนายน 2561 / วันที่แก้ไขบทความ: 27 กรกฎาคม 2561 / วันที่ตอบรับบทความ: 4 กันยายน 2561

ภรณ์ยู ขำน้ำคู้
สุกัญญา สมไพบูลย์

บทคัดย่อ

จานวิจัยเรื่อง ปฏิภาณทางภาษาเชิง “สองแ่งสองงาม” ในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษา 3 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแ่งสองงามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย ประการต่อมาเพื่อเปรียบเทียบการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแ่งสองงามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทยที่ต่างสมัยกัน และประการสุดท้ายวิเคราะห์วัฒนธรรมทางเพศวิถีที่สะท้อนผ่านภาษาเชิงสองแ่งสองงามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย ซึ่งแบ่งยุคเพลงได้เป็น 3 ยุค คือ ยุคแรก (ราว พ.ศ. 2500 - 2519) ยุคกลาง (ราว พ.ศ. 2520 - 2549) และยุคปัจจุบัน (ราว พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน) โดยใช้เครื่องมือวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์ตัวบท (Textual analysis)

จากกลุ่มตัวอย่างเพลงลูกทุ่งไทยที่ศึกษาจำนวน 33 เพลง ประการแรกพบการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแ่งสองงาม 8 ประเภท ได้แก่ 1) สัญลักษณ์ 2) คำพวน 3) การเปลี่ยนเสียงสระ/พยัญชนะแต่เห็นคำคำสลับ 4) คำพ้องเสียง 5) คำคุณศัพท์ที่สื่อนัยทางเพศ 6) หักข้อหรือจังหวะ 7) การเล่าเรื่อง และ 8) การเปลี่ยนเสียงธรรมชาติ ประการที่สองยุคปัจจุบันพบการใช้คำร้องภาษาเชิงสองแ่งสองงามที่ตรงไปตรงมามากขึ้นเช่นเพลง “ปูหนีบอ๊อ” และ “Yesแน่นอน” เพราะความคล้อยตามของยุคสมัยเนื่องจากอิทธิพลโลกาภิวัตน์และโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Youtube ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถแสดงศิลปะของตนอย่างเสรีมากขึ้นและปราศจากการควบคุมจากสถาบันรัฐ และประการสุดท้ายวัฒนธรรมทางเพศวิถี พบว่าภาพลักษณ์และพฤติกรรมทางเพศ สถานที่ และความเชื่อเรื่องเพศ สะท้อนอำนาจของฝ่ายชายหรือสังคมปิตาธิปไตย (Patriarchy) ที่สังคมอนุญาตให้เป็นผู้เริ่มปฏิบัติการทางเพศตั้งแต่ฝากรักไปจนถึงการร่วมเพศ อย่างไรก็ตาม ในหลาย ๆ บทเพลงโดยเฉพาะยุคกลางและยุคปัจจุบัน เช่น เพลง “ผู้ชายในฝัน”, “ปล่อยน้ำใส่น้ำนอง” ก็พบว่าฝ่ายหญิงท้าทายสังคมปิตาธิปไตยซึ่งเป็นผู้เริ่มปฏิบัติการทางเพศก่อนหน้านั้น ในบางแง่ของเพลงลูกทุ่งไทยกำลังยกระดับความเท่าเทียมกันทางเพศวิถีหญิงชายไทย

คำสำคัญ : ภาษาเชิงสองแ่งสองงาม, ปฏิภาณทางภาษา, เพศวิถี, เพลงลูกทุ่งไทย

ภรณ์ยู ขำน้ำคู้ (นศ.ม.นิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560; อีเมล: tri36570_07@hotmail.com) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สุกัญญา สมไพบูลย์ (Ph.D. Drama, University of Exeter, U.K., 2012) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์และหัวหน้าภาควิชาวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปฏิภาณทางภาษาเชิง “สองแ่งสองงาม” ในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย ของ ภรณ์ยู ขำน้ำคู้ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา สมไพบูลย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Language Artistry of Double Meaning of Erotic Word in Thai Country Song's Lyrics

Received: June 4, 2018 / Received in revised form: July 27, 2018 / Accepted: September 4, 2018

Paranyu Khamnamkhu

Sukanya Sompai boon

Abstract

This research of “Language artistry of double meaning of erotic word in Thai country song's lyrics” aims to study three aspects from selective Thai country songs in 3 periods, namely old period, middle period, and present period as following: firstly, to study the use of language artistry of double meaning of erotic word in Thai country song's lyrics; secondly, to compare the use of language artistry of double meaning of erotic word in Thai country song's lyrics in different periods; thirdly, to analyze sexuality reflecting through the language artistry of double meaning of erotic word in Thai country song's lyrics. Content analysis and textual analysis are main tools in research conduct.

The results firstly show that double meaning of erotic word which can be divided into 8 types: 1) symbol 2) spoonerism 3) changing of vowel or consonant but still illustrating sexual suggestion 4) homophone 5) significance of sex blanking 6) blanking for a sexual word 7) narration 8) Onomatopoeic. Secondly, due to the freedom of using language through online and social media, double meaning of erotic word can be seen more frank and straightforward. Thirdly, sexual image and sexual behavior, sexual site and myths in sexual culture in Thailand in the past portray the patriarchy presenting men power in starting sexual relation, at the present time, however, women can be mischievous and have right to be proactive in sexual relation. The evidences through language artistry of double meaning of erotic word in Thai country song's lyrics present, somehow, the equality between male and female in expressing their sexual desire.

Keywords : Double meaning of erotic word, Language artistry, Sexuality, Thai country Song

Paranyu Khamnamkhu (M.A.Communication Arts, Chulalongkorn University, 2017; email: tri36570_07@hotmail.com) and Sukanya Sompai boon (Ph.D., Drama, University of Exeter, U.K., 2012) is currently an assistant professor and Head of Speech and Performing Arts Department, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. This article is an excerpt of the Master's thesis with the title “Language artistry of double meaning of erotic word in Thai country song's Lyrics” advised by Assistant Professor Sukanya Sompai boon.

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

“เสียบหูให้ตั้งหลายหน
เสียบหล่นเสียบหล่น ตั้งห้าหกที”

เนื้อเพลงข้างต้นคือส่วนหนึ่งของเพลง “ผู้ชายในฝัน” ของราชินีลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์ หนึ่งในหมุดหมายทรงคุณค่าของวงการเพลงลูกทุ่งไทย เป็นเพลงที่กล้ำพุดถึงความปรารถนาของผู้หญิงที่ออกมาในลักษณะที่สง่างาม* แต่ยังคงน่ารักชวนให้เราเฝ้ามอง จาริตการเล่นกลอนเพลงเชิงสองแง่สองง่ามนั้น มีมาตั้งแต่เพลงพื้นบ้านพื้นเมืองของไทยโบราณแล้วสืบสานส่งต่อมาถึงเพลงลูกทุ่งในปัจจุบัน (ศิริพร กรอบทอง, 2547) เมื่อพิจารณาแล้วเราจะพบเพลงลักษณะดังกล่าวหลายเพลง ดังเช่นในยุคต่อมาจะมีเพลงที่เล่นกับจังหวะการคล้องจองหรือเรียกว่าการหักข้อหรือจังหวะ** คือเพลง “หมากัด” การเล่นคำพวนอย่างเพลง “ลิ้นจี่หน้าหอ” ไปจนถึงเพลงที่มีการเทียบเคียงกิจกรรมหรือการแสดงออกทางความรู้สึกทางเพศ เช่น เพลง “คันหู” ที่สร้างกระแสวิพากษ์วิจารณ์กันในสังคมอย่างกว้างขวางมาแล้ว

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2557) ได้อธิบายเรื่อง เพลงลูกทุ่งกับความ “โป๊” ในหนังสือ โชน, คาราวาน, น้ำเน่า และหนังไทย ไว้ว่า “การ ‘โป๊’ ด้วยปฏิภาณนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการเล่นเพลงพื้นบ้าน และพ่อเพลงแม่เพลงนั้นแสดงความสามารถของตนเองในการละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมที่จะไม่พูดหยาบในที่สาธารณะด้วยปฏิภาณเสียงเฮของผู้ชมไม่ใช่เกิดจากการได้ฟังของหยาบ แต่เป็นเสียงแสดงความพอใจต่อปฏิภาณของพ่อเพลงแม่เพลงซึ่งได้นำ

* คำโบราณเรียกว่า “สองงามสามแฉ่ง” กล่าวคือ พิจารณาตามรูปลักษณะของอวัยวะเพศ โดยแยกเป็น “สองงาม” หมายถึง อวัยวะเพศหญิง และ “สามแฉ่ง” หมายถึง อวัยวะเพศชาย ส่วนคำว่า “สองแฉ่งสองงาม” เป็นคำสมัยใหม่กว่า (พูนพิศ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 2561)

** หักข้อหรือจังหวะ หมายถึง การประพันธ์ที่เว้นช่องว่างให้เติมคำร้องเชิงสองแง่สองง่ามในกลอนวรรคถัดไป โดยมีการบังคับสัมผัสจากกลอนวรรคก่อนหน้า เช่น ที่มาจากราชบุรีแล้วอยากจะมาดู ()/หน้า ว่าใหญ่แค่ไหน (เพลงหมากัด)

ผู้ฟังไปยืนอยู่ริมขอบของสิ่งที่อนุญาตและสิ่งที่ไม่อนุญาตของสังคมไทยได้อย่างหวาดเสียวแต่ปลอดภัย” นอกจากเรื่องปฏิภาณทางภาษาแล้ว ผู้วิจัยยังสนใจเรื่องเพศของคนไทยอีกด้วย ที่มักจะถูกนำเสนอผ่านงานศิลปะ วรรณกรรม วรรณคดี เพลง และการแสดงต่าง ๆ อย่างเช่น วรรณคดีของไทยก็มีพูดถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ในบทอัครจริยเป็นเรื่องปกติธรรมดา ซึ่งคือการบอกให้รู้ถึงเพศสัมพันธ์โดยทางอ้อม ถ้าเราดูวรรณกรรมชาวบ้านเราจะพบว่าเพลงพื้นบ้านทั้งหลายส่วนใหญ่คือคำปฏิพากย์ คือการโต้ตอบระหว่างหญิง – ชาย และคำโต้ตอบระหว่างหญิง – ชายนั้น ส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสัมพันธ์ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2548)

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ อาจกล่าวได้ว่าเพศศึกษาแบบไทยโบราณที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมไทยดูจะอยู่ตรงข้ามกับความรู้เพศศึกษาตามกระแสหลักของสังคมไทยปัจจุบัน จึงสนใจที่จะวิเคราะห์ว่า ในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งไทยนั้นจะสะท้อนเรื่องวัฒนธรรมทางเพศวิถีของไทยเราอย่างไร มีความเหมือนหรือแตกต่างกับวัฒนธรรมทางเพศวิถีตามกระแสหลักของสังคมปัจจุบันหรือไม่อย่างไร เพื่อมองกลับไปหารากเหง้าวัฒนธรรมสยามเก่าก่อน และมองมาสู่ความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่การแสดงออกทางเพศวิถีของคนสังคมไทยมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น เป็นที่มาของงานวิจัยเรื่อง ปฏิภาณทางภาษาเชิง “สองแฉ่งสองงาม” ในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อมุ่งศึกษาปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่าม เพื่อเปรียบเทียบการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามที่ต่างสมัยกันและวิเคราะห์วัฒนธรรมทางเพศวิถีที่สะท้อนผ่านบทเพลงลูกทุ่งไทยเพื่อเป็นการรับรู้และทำความเข้าใจในรากเหง้าและวัฒนธรรมของไทยอย่างลึกซึ้งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทยที่ต่างสมัยกัน
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมทางเพศวิถีของคนไทยที่สะท้อนผ่านภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย

แนวคิดทฤษฎี

1. เพลงพื้นบ้านและเพลงลูกทุ่ง

เพลงลูกทุ่งสืบเนื่องมาจากเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองหรือการเล่นเพลงที่มีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทยองค์ประกอบของบทเพลงแสดงให้เห็นถึงจารีตลักษณะของการเล่นเพลงปรากฏอย่างเด่นชัด เช่น รูปแบบเพลงโต้ตอบ เพลงแก้ คำร้องสถานการณ์เฉพาะ การเล่นกับเรื่องสองแง่สองง่าม การเล่นลูกคอกซึ่งเป็นแง่มุมทางสุนทรียะที่ยึดถือกันในการร้องเพลงพื้นบ้าน และการปรับตัวตามสถานการณ์อยู่เสมอ (ศิริพร กรอบทอง, 2547)

2. การเล่าเรื่องสองแง่สองง่ามในเพลงลูกทุ่ง

ภาษาและการเล่าเรื่องสองแง่สองง่ามผู้วิจัยได้ประยุกต์การกล่าวถึงเรื่องเพศของเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองเป็นกรอบในการวิเคราะห์ สุกัญญา ภัทรราชย์ (2540) กล่าวว่า กวีชาวบ้านหรือพ่อเพลงแม่เพลง เสนอเรื่องราวทางเพศผ่านศิลปะของภาษาในรูปถ้อยคำสังวาส (erotic words) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1) ถ้อยคำสังวาสชนิดตรง หรือเรียกตามภาษาชาวเพลงว่า กลอนแดงคือ การกล่าวถึงอวัยวะเพศและพฤติกรรมอย่างตรง ๆ ไม่มีการเลี่ยง คำเหล่านี้ตามปกติสังคมถือว่าเป็นคำหยาบ (foul - language) ไม่ใช่พูดทั่วไปในชีวิตประจำวัน เพราะสื่อภาพได้ความหมายทางเพศอย่างชัดเจนซึ่งเพลงคำสังวาสชนิดตรงผู้วิจัยไม่นำมาศึกษา

2) ถ้อยคำสังวาสชนิดอ้อม หรือเรียกตามภาษาชาวเพลงว่า กลอนสองง่าม คือ การกล่าวถึงอวัยวะเพศและพฤติกรรมทางเพศอย่างเลี่ยง ไม่กล่าวตรงไปตรงมา มีอยู่หลายวิธี ดังนี้

2.1) การเปลี่ยนเสียงสระหรือพยัญชนะแต่เห็นเค้าคำศัพท์สังวาส

2.2) การผวนคำ

2.3) สัญลักษณ์และอื่น ๆ เช่น การหักข้อร้องจังหวะ คำพ้องเสียง การเล่าเรื่องและการเลียนเสียงธรรมชาติ

3. ภาษาและชนชั้น

รัฐและราชการไทยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการกีดกันชาวบ้านออกไปจากวงอำนาจชาวบ้านใช้ภาษา

พื้นเมืองอีสานเหนือได้ เป็นสื่อในการเจรจาต่อรองอยู่บ่อย ๆ เขามักจะให้เหตุผลว่าเขาพูดภาษากลางไม่คล่อง ซึ่งมีนัยว่าอำนาจการต่อรองของเขาจะลดลง เขาจึงขอยืนในที่ซึ่งอำนาจของเขาไม่ลดดีกว่าภาษาไทยที่ “ถูกต้อง” นั้น ไม่ได้เป็นแค่เสียงที่มีความหมายเท่านั้น แต่เป็นวิธีคิดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวโยงไปถึงโครงสร้างอำนาจและผลประโยชน์ในสังคมด้วยการแปรผันของภาษาซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น สะท้อนการไหลเวียนของอำนาจกลุ่มหนึ่งไปอีกลุ่มหนึ่งตลอดเวลา รวมทั้งได้เห็นการต่อสู้ช่วงชิง อำนาจกันผ่านสนามรบของภาษา โดยที่ผู้ร่วมอยู่ในการต่อสู้อาจรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2545)

พฤติกรรมภาษาในแต่ละสังคม ก็มักจะมีข้อจำกัดหรือข้อห้ามในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไป ดังเช่น สังคมไทย การสื่อสารเรื่องเพศจะกระทำกันโดยเปิดเผยไม่ได้ จากการศึกษาพฤติกรรมทางภาษา Harold J. Vetter (1971) ได้ระบุถึง ภาษาข้อห้าม (Language and Taboo) ไว้ว่า ข้อห้ามทางภาษา (Verbal taboos) สามารถแบ่งเป็นข้อห้ามหลัก ได้แก่ 1. คำหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและสิ่งปฏิกูล 2. การสบประมาทและถ้อยคำที่หยาบคาย 3. ทัศนคติ

4. การเซ็นเซอร์ตนเอง

การเซ็นเซอร์ตนเอง (self-censorship) เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกที่ถูกจำกัดขอบเขตไว้โดยทั้งภาครัฐและไม่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ Cook and Heilmann (2013) กล่าวว่า การเซ็นเซอร์ตนเองสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สาธารณะและส่วนบุคคล การเซ็นเซอร์ตนเองในระดับสาธารณะนั้น (public self-censorship) ประชาชนจะอยู่ในกฎข้อบังคับการเซ็นเซอร์ของภาครัฐ เช่น รัฐบาล สำหรับการเซ็นเซอร์ตนเองระดับส่วนบุคคล (private self-censorship) คือ ประชาชนจะตระหนักถึงบรรทัดฐานร่วมกันของสังคมหรือค่านึงถึงศีลธรรมส่วนบุคคล

เพลงลูกทุ่งถือได้ว่าเป็น วรรณกรรมมวลชน ผู้ประพันธ์เพลงก็ถูกควบคุมโดยข้อบังคับจากภาครัฐและบรรทัดฐานของสังคม แต่ด้วยการใช้ “ปฏิภาณทางภาษา” จึงทำให้รอดพ้นจากการเซ็นเซอร์ (censorship) กลายเป็นบทเพลงที่มีทั้งความไพเราะและสามารถแฝงนัย

ประเด็นทางเพศให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความขบขันในสังคมได้

5. เพศวิถี

เพศวิถี (sexuality) คือ การโยงใยความเชื่อ ความหมายเรื่องเพศ (ความเชื่อและความหมายเรื่องเพศ อาจจะเป็นสิ่งที่สามารถขัดแย้งหรือสอดคล้องกันก็ได้) วิธีที่คิดหรือวิธีที่เชื่อว่า Sex คืออะไร มนุษย์จะปฏิบัติตามความคิดทาง Sexuality ที่ได้รับมา Sexuality มีองค์ประกอบ 3 ส่วนหลัก คือ ความปรารถนา วิถีปฏิบัติ และอัตลักษณ์เรื่องเพศ (ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2551)

อวยพร เชื้อนแก้ว ตัวแทนศูนย์ผู้หญิงเพื่อสันติภาพและความยุติธรรม กล่าวถึงข้อสรุปความแตกต่างของกรอบเพศวิถีของผู้ชายและผู้หญิง ไว้ดังนี้ (อวยพร เชื้อนแก้ว, 2555)

กรอบเพศวิถีของผู้ชาย สังคมได้บอกเราว่าผู้ชายต้องรักและแต่งงานกับผู้หญิง ผู้ชายสามารถแสดงออกและพูดคุยเรื่องเพศได้โดยไม่ต้องอายหรือเกรงใจผู้อื่น ผู้ชายควรแสวงหาและมีประสบการณ์เรื่องเพศหลายรูปแบบ ขนาดของอวัยวะเพศที่ใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของความภูมิใจในความเป็นชาย ผู้ชายต้องเก่งเรื่องเพศ ต้องเป็นฝ่ายจับและเข้าหาผู้หญิงก่อน ภรรยาหรือคู่รักมีหน้าที่ต้องตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ชาย เมื่อผู้ชายมีความต้องการทางเพศแล้วต้องได้รับการตอบสนองหรือปลดปล่อย แม้จะต้องใช้การบังคับ การซื้อ หรือใช้ความรุนแรงก็ตาม

ในทางตรงกันข้าม กรอบเพศวิถีของผู้หญิง กล่าวคือ สังคมกำหนดและคาดหวังให้ผู้หญิงต้องรักและแต่งงานกับผู้ชาย ต้องรักนวลสงวนตัว อวัยวะเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องน่าอาย สกปรกและต้องปกปิด ผู้หญิงไม่ควรเรียนรู้เรื่องเพศและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศประจำเดือนเป็นของสกปรก ผู้หญิงต้องไร้เดียงสาและบริสุทธิ์ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วควรตอบสนองความต้องการทางเพศของสามีหรือคู่รัก ผู้หญิงเป็นฝ่ายเสียหายหากมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานหรือฝ่ายชายไม่ยอมรับความสัมพันธ์นั้นอย่างเป็นทางการ ผู้หญิงแต่งงานแล้วควรมีลูก ผู้หญิงที่แสดงออกเรื่องเพศหรือมีคู่รักหลายคนคือผู้หญิงไม่ดี

รัชนิกร แห้ววัง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “นิยายอีโรติกออนไลน์ : เส้นทางแห่งการจ้องมองและเพศวิถีของสตรี” ได้อธิบายเรื่องเพศวิถีไว้ว่า ความต้องการทางเพศเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทว่าถูกทำให้เป็นเรื่องต้องห้ามและถูกควบคุมโดยกระบวนการทางสังคมที่มักปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างหญิงและชายไว้แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ผู้ชายมักได้รับการปลูกฝังให้เรียนรู้และคุ้นเคยเรื่องเพศ ในขณะที่ผู้หญิงมักได้รับการสั่งสอนไปในทางควบคุม รักนวลสงวนตัว ดังนั้นเรื่องเพศและความต้องการทางเพศของผู้ชายจึงเป็นเรื่องธรรมชาติ การปลดปล่อยความต้องการทางเพศในรูปของการซื้อบริการทางเพศจากโสเภณีหรือหนังโป๊จึงยังคงดำรงอยู่ในสังคมไทย ในขณะที่เดียวกัน ความต้องการทางเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องธรรมชาติเถกเช่นผู้ชายแต่กลับถูกควบคุม

วิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปฏิภาณทางภาษาเชิง “สองแง่สองง่าม” ในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เครื่องมือในการวิจัยคือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ทราบถึงการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อทราบความแตกต่างการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทยที่ต่างสมัยกันและการวิเคราะห์ตัวบท (Textual analysis) เพื่อศึกษาถึงวัฒนธรรมทางเพศวิถีที่สะท้อนผ่านภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย

งานวิจัยนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพลงลูกทุ่งจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง หนังสือเพลงลูกทุ่งสื่ออินเทอร์เน็ต และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิเพลงลูกทุ่งไทยและนักวิชาการภาษาศาสตร์เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูล (Recheck) สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตีความตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อของงานวิจัยให้ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด (Reliable)

กลุ่มตัวอย่างเพลงผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกเพลงลูกทุ่งไทยเป็นจำนวน 33 เพลง โดยมีการคละนักร้องคละเพศนักร้อง และช่วงเวลาแบ่งเป็น 3 คือ ยุคแรก (ราว

พ.ศ. 2500 - 2519) ยุคกลาง (ราว พ.ศ. 2520 - 2549) และยุคปัจจุบัน (ราว พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน) ซึ่งเพลงที่ถูกเลือกนั้นผ่านขั้นตอนการพิจารณา ดังนี้ ขั้นแรกเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ที่มีการบันทึกผลงานเพลงไว้ ได้แก่ หนังสือเพลง งานวิจัย และสื่ออินเทอร์เน็ต ขั้นสองพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ได้ทบทวนวรรณกรรมการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่าม และขั้นสามผ่านการพิจารณาโดยท่านผู้ทรงคุณวุฒิด้านเพลงลูกทุ่งไทยและนักวิชาการด้านภาษาศาสตร์

ผลการวิจัยและอภิปราย

ผลการวิจัย พบการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่าม 8 ประเภท ได้แก่ 1) สัญลักษณ์ 2) คำผวน 3) การเปลี่ยนเสียงสระ/พยัญชนะแต่เห็นเค้าคำสียงวาส 4) คำพ้องเสียง 5) การหักข้อร้องหะวะ 6) คำคุณศัพท์สื่อถึงนัยทางเพศ 7) การเล่าเรื่อง และ 8) การเลียนเสียงธรรมชาติ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลวิจัยโดยเรียงลำดับตามช่วงยุคสมัยของเพลงเป็นตาราง ดังนี้

ตารางสรุป ประเภทของปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย

ยุคแรก (ราวปี พ.ศ.2500 - 2519)		
ชื่อเพลง	ปฏิภาณทางภาษา	คำร้อง - ความหมายแฝง
1. หนุ่มสุพรรณ	สัญลักษณ์	สาก – อวัยวะเพศชาย, ร่อนและกระท่าย- พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายหญิง
2. แดงเถาตาย	สัญลักษณ์	แดง – เต้านมฝ่ายหญิง
3. รักกับพี่ตี๋แน่	สัญลักษณ์	นา – อวัยวะเพศหญิง,แจกัน – อวัยวะเพศหญิง ข้าวปลูก – อวัยวะเพศชาย,ดอกกล้วยา – อวัยวะเพศชาย เสียบ – พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย
4. ตาโถมมมหาย	สัญลักษณ์	หอย – อวัยวะเพศหญิง, ปูเสฉวน – อวัยวะเพศชาย
5. ยายฉิมเก็บเห็ด	สัญลักษณ์	เห็ด (บาน) – อวัยวะเพศชายหรือหญิง, เห็ด (ตูม) – อวัยวะเพศชาย เห็ด – เย้* (เปลี่ยน ห เป็น ย)
6. รอยไถแปร	เปลี่ยนเสียง พยัญชนะ	ทุ่งนา – อวัยวะเพศหญิง,ไถลาก – พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย, รอยไถ – ผ่านการมีเพศสัมพันธ์
7. แว่นวิเศษ	สัญลักษณ์	เม็ดใน – คริตอลิส(Clitoris)
8. พี่ไปหลายวัน	สัญลักษณ์ การเล่าเรื่อง	ไม่พบคำร้องเชิงสองแง่สองง่ามแต่เนื้อหาใจความหลักทั้งเพลงสื่อถึงทางเพศ – ฝ่ายชายต้องการมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิง
9. สำรวลลิ้มคำ	คำผวน	สำรวลลิ้มคำ – สำร่าลิ้มคว**
10. มนต์รักลูกทุ่ง	สัญลักษณ์	เห็ดตับเต่า – คริตอลิส (Clitoris), เต่า – อวัยวะเพศหญิง, แมลงภู่ง – ผู้ชาย, คลึง – พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย, บัวตูม – เต้านม, บัวบาน – อวัยวะเพศหญิง
11. จุดเทียนเวียนวน	สัญลักษณ์	มะพร้าว – อวัยวะเพศชาย, ต้นยาวลูกใหญ่ – ขนาดอวัยวะเพศชาย, ว่าวจุฬา/ว่าวปักเป้า- อวัยวะเพศชาย,เสฉื่อ -อวัยวะเพศหญิง,มะนาว-ลูกอันตะ,มะดัน-องคชาติ,กล้วยหอม-องคชาติ,ลูกเงาะเยอรมัน-ลูกอันตะ,เทียน -อวัยวะเพศชาย
12. จุดเทียนชายหม้อ	สัญลักษณ์	หม้อ-อวัยวะเพศหญิง,ทัพพี/เม็คข้าว/ข้าวเจ้าข้าวเหนียว/ดุ้นฟืน-อวัยวะเพศชาย

*ตัวอักษรที่หายไปคือ ด หมายถึง การร่วมเพศ ผู้วิจัยจะใช้คำนี้ตลอดทั้งบทความ

**ตัวอักษรที่หายไปคือ ย หมายถึง อวัยวะเพศชาย ผู้วิจัยจะใช้คำนี้ตลอดทั้งบทความ

ยุคกลาง (ราวปี พ.ศ.2520 - 2549)		
ชื่อเพลง	ปฏิภาณทางภาษา	คำร้อง-ความหมายนัยทางเพศ
1. ผู้ชายในฝัน	เปลี่ยนเสียงสระ สัญลักษณ์	เสียบหุ - เสียบ_* ดอกล้าดวง-อวัยวะเพศชาย
2. ห้างน้อยถอยนิต	คำผวน สัญลักษณ์	ถอยห้าง-ถ่างหอย หอย-อวัยวะเพศหญิง
3. มีเมียเด็ก	สัญลักษณ์	ควาย-ผู้หญิง, โฉนา-พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย
4. สาวคราวญจากสวนแตง	สัญลักษณ์	สวนแตง/ดิน-อวัยวะเพศหญิง, แยก/ระแหง/แห่งแล้ง-ลักษณะอวัยวะ เพศหญิง
5. หมากัด	หักข้อรจจหะ	ให้เติมคำร้อง - คว_ / เย้_
6. นอนนอนไม่หลับ	สัญลักษณ์	ปิ่น/เข็ม-อวัยวะเพศชาย, งู/ผี-ผู้ชาย, ตรงนั้นตรงนี้-อวัยวะภายนอก ฝ่ายหญิง, เค้น/กัด/ยิง/ฉีดยา-พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย
7. วันแรกเจอเลย	สัญลักษณ์	โดน - ร่วมเพศ
8. ไอ้หนุ่มรถซุง	สัญลักษณ์	ซุง - อวัยวะเพศชาย
9. หนุ่มโคราช	สัญลักษณ์	รากไทร/กุนเชียง-อวัยวะเพศชาย, ผัดหมี่-อวัยวะเพศหญิง
10. รักเลี่ยมทอง	เปลี่ยนเสียงพยัญชนะ สัญลักษณ์	เฮ็ด/เอ็ด - เย้_ (เปลี่ยน ฮ/อ เป็น ย) นา/ดิน-อวัยวะเพศหญิง, หล้า-คนที่ปกคลุมอวัยวะเพศหญิง, ไถ- พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย, ดำ (ดำนา) -พฤติกรรมร่วมเพศ ฝ่ายหญิง, แยะ/แฉะ/ชุ่มฉ่ำ-ลักษณะอวัยวะเพศหญิง

* ตัวอักษรที่หายไปคือ ห หมายถึง อวัยวะเพศหญิง ผู้วิจัยจะใช้คำนี้ตลอดทั้งบทความ

ยุคปัจจุบัน (ราวปี พ.ศ.2550 – ปัจจุบัน)		
ชื่อเพลง	ปฏิภาณทางภาษา	คำร้อง-ความหมายนัยทางเพศ
1. คั่นหู	เปลี่ยนเสียงสระ สัญลักษณ์	คั่นหู – คั่น_
2. ลิ่นจี่หน้าหอ	คำผวน สัญลักษณ์ คำคุณศัพท์	ฉิด-พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย ลิ่นจื่อหน้า_
3. ปล่อยน้ำใส่น้อง	สัญลักษณ์	ลิ่นจี่-อวัยวะเพศชาย, พวงใหญ่ ๆ/พวง ๆ ใหญ่ ๆ-ขนาดอวัยวะเพศชาย
4. กินตับ	เปลี่ยนเสียงพยัญชนะ เปลี่ยนเสียงธรรมชาติ	นาท่งน้อย-อวัยวะเพศหญิง,คั่นนา-โหนดอวัยวะเพศหญิง,หย้า-ชนที่ ปกคลุมอวัยวะเพศหญิง,ไถ-พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย, กล้า (ต้น กล้า)-อวัยวะเพศชาย,ดิน-อวัยวะเพศหญิง,ปล่อยน้ำ-พฤติกรรมร่วม ร่วมเพศฝ่ายชาย,
5. Yes แน่นอน	พ้องเสียง	เฮ็ด – เฮ็_ , ส่อย – ซอย (พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย)
6. เห็นหมีหนูไหม	คำผวน เปลี่ยนเสียงพยัญชนะ	ตับ! ตับ! ตับ! ตับ! – เสียงที่เกิดขึ้นร่วมเพศ
7. ปูหนีบอึ	พ้องเสียง	Yes – เฮ็_
8. เบิร์นให้น้องแห่	สัญลักษณ์	เห็นหมี – _เหม็น
9. สิฮั่น้องบ่	พ้องเสียง	เห็นหมี – เห็น_ (เปลี่ยน หม เป็น ห)
10. ระยองฮิ	พ้องเสียง	ปี (ชื่อบุคคล) –ปี (อวัยวะเพศหญิง),ส่อย-ซอย (พฤติกรรมร่วม เพศฝ่ายชาย)
11. เท็งใหญ่เท็งยาว	คำคุณศัพท์ สัญลักษณ์	เบิร์น-พฤติกรรมร่วมเพศฝ่ายชาย (เลียอวัยวะเพศหญิง) สิ – ซี่ (ภาษาอีสานหมายถึงการร่วมเพศ), ฮิ- _
		ฮิ – _
		ใหญ่ยาว – ขนาดอวัยวะเพศชาย
		หมากผีพ่วน-อวัยวะเพศชาย,หย่าลิด/โอมลิด/กลืน-พฤติกรรมร่วม ร่วมเพศฝ่ายหญิง

ปฏิภาณของผู้ประพันธ์: พื้นที่แห่งการจินตนาการของผู้ฟัง

เพลงลูกทุ่งไทย เป็นเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคมอุดมคติและวัฒนธรรมไทย ภาษาในเพลง ลูกทุ่งได้เล่าเรื่องราวถึงเหตุการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรม ในแต่ละยุคสมัยที่ แตกต่างกัน รวมไปถึงเพลงรักระหว่างหนุ่มสาว แต่เพลง ลูกทุ่งไทยอีกแง่หนึ่งนั้น ที่ผู้วิจัยพบว่าเป็นเพลงที่สร้างความสนุกสนาน ตลกขบขัน และอยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน คือเพลงลูกทุ่งเชิงสองแง่สองง่าม ซึ่งภาษาเชิงสองแง่สองง่ามเป็นปฏิภาณทางภาษาของคนไทยที่สืบทอดต่อกัน

มาหลายยุคหลายสมัย ทั้งการพูดคุยในชีวิตประจำวันของชาวบ้าน วรรณกรรมมุขปาฐะ นิทานพื้นบ้าน และเพลงพื้นบ้านพื้นเมือง ซึ่งเพลงลูกทุ่งไทยก็ได้รับจารีตการเล่นสองแง่สองง่ามนี้เข้ามาอยู่ในบุคลิกเพลงลูกทุ่งไทย

คำร้องเชิงสองแง่สองง่ามที่ปรากฏอยู่ในเพลงลูกทุ่งไทย พบว่าลักษณะของคำร้องมีความใกล้เคียงหรือจะเรียกว่าเหมือนกับเพลงพื้นบ้านพื้นเมือง รวมถึงศิลปะการแสดงและวรรณกรรมชาวบ้านประเภทอื่นๆ ด้วย และที่สำคัญจากการศึกษาคำสัมภาษณ์ผู้ประพันธ์เพลงและนักวิชาการภาษาศาสตร์กล่าวในทำนองเดียวกันว่า คำร้องในเพลงพื้นบ้านและเพลงลูกทุ่งนั้นมีความโดน

เด่น สะดุดหู เข้าใจง่าย และที่สำคัญให้อารมณ์“ถึงพริกถึงขิง”

จากศิลปะของชาวบ้านที่มีการแสดงอยู่ตามพื้นที่หรือเวทีต่าง ๆ ซึ่งมีขอบเขตที่ทำให้จำกัดกลุ่มผู้ฟัง ได้วิวัฒนาการมาสู่เพลงลูกทุ่งไทย ซึ่งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลในระดับมวลชน (Mass) ดังนั้น การใช้เล่นลูกใต้สะตือต้องพิถีพิถันพอสมควรไม่ใช่ทุกคนจะรับฟังได้ ผู้ส่งสารจึงต้องมี “ปฏิภาณทางภาษา” (Language Artistry) กล่าวคือ ผู้ประพันธ์มีกระบวนการไตร่ตรอง ชัดเจน และสามารถกำหนดได้ว่าผู้รับคาดหวังสิ่งใดจากงานนั้น อันเนื่องมาจากความลงตัวของเนื้อหา (Message) ทำให้ผลงานนั้นแฝงความหมายทางวัฒนธรรม และสร้างสรรค์ผลงานนั้นให้แสดงออกไปในช่องทางที่สังคมยอมรับได้

เพลงลูกทุ่งไทยที่ปรากฏคำร้องเชิงสองแง่สองง่ามนั้น เป็นเพลงผู้ประพันธ์ (ผู้ส่งสาร) ดังเช่น เทคนิคการประพันธ์เพลงของครูหล บวรรัตน์ จะใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ชัดเจนสนุกสนาน ถ้าจะมองว่ามีลักษณะสองแง่อยู่บ้าง แต่ครูหล บวรรัตน์ จะใช้เทคนิค ในการประพันธ์ทั้งสองแง่เอาไว้ไม่บอกตรง ๆ คนฟังจะต้องนำไปคิดเอาเอง (นคร ฤทธมัทธัย และคณะ, 2544) ซึ่งเทคนิคการบังหรือการใช้ปฏิภาณทางภาษาเชิงสองแง่สองง่ามของผู้ประพันธ์เพลงก็มีความแตกต่างกันไป เพราะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริบทสังคม สภาพแวดล้อม และบุคลิกลักษณะนิสัยส่วนตัว สำหรับด้านผู้ฟังเพลง (ผู้รับสาร) มีทั้งผู้ฟังที่คิดได้ คิดแล้วตีความเหมือนกัน ไม่เหมือนกัน และไม่ได้คิดว่าเป็นสองแง่สองง่าม ซึ่งก็ไม่ได้มีผู้ใดผิดเพราะผู้ฟังก็มีรสนิยมการเสพเพลงที่แตกต่างกันออกไป (พงษ์ศักดิ์ พงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 2561) แล้วอย่างไรจึงเรียกว่าเป็นเพลงสองแง่สองง่าม

เราอาจเทียบได้ว่า หลักการเล่นภาษาสองแง่สองง่ามนั้นเหมือนเราเหยียบบนหน้าผาแล้วมันเกือบจะตกลงไปแล้วแต่มันไม่ตกเพราะขาอีกข้างหนึ่งยังอยู่ นี่คือการสนุกของสองแง่สองง่าม ถ้าขาตกลงไปทั้งคู่นั้นคืออนาจาร ถ้ายืนสนิทเลยก็คือความเซ่นเซอร์ไปแล้วไม่มีอะไรให้คิดสนุกกันการจะระบุว่าเป็นเพลงใดเลยเส้นคำว่า

*ถึงพริกถึงขิง เป็นสำนวนไทย หมายถึง เผ็ดร้อนรุนแรง (พจนานุกรมราชบัณฑิต พ.ศ. 2554)

ศิลปะหรือไม่ ผู้วิจัยคงจะชี้ชัดระบุลงไปเลยนั้นทำได้ยาก เพราะประเด็นนี้มีทัศนคติที่แตกต่างออกไปหลายทาง อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านเพลงลูกทุ่งไทยและนักวิชาการภาษาศาสตร์ ระดับของสองแง่สองง่ามในเพลงลูกทุ่งไทยในงานวิจัยนี้คงจะมีตั้งแต่หวาดเสียวเล็กน้อยไปจนถึงหวาดเสียวมากแล้วแต่จะยืนยันกันอย่างไรแต่ก็ไม่ตกลงมาจากหน้าผา

อิทธิพลของสื่อออนไลน์ : การเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษา

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นรูปแบบการสื่อสารข้อมูลที่เข้าถึงผู้คนทุกระดับในปัจจุบัน โดยมีการใช้กันอย่างแพร่หลายภายใต้การพัฒนาลดเวลาของเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีแนวโน้มจะกลายเป็นสื่อหลักสำหรับผู้คนในโลกอนาคต (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, (ม.ป.ป.)) ซึ่งปัจจุบันนี้ก็กลายเป็นสื่อหลักอีกประเภทหนึ่งในการสื่อสารของสังคมมนุษย์ไปแล้ว เช่น Youtube ที่เป็นเครื่องมือทางสังคมออนไลน์นิยมใช้กันมาก สามารถให้บริการวิดีโอแบบไม่มีค่าใช้จ่าย (Free VideoSharing) และสามารถสร้างวิดีโอโดยตนเองทั้งมีสมัครเล่นไปจนถึงมืออาชีพได้ (ธัญธัช นันทชนก, 2558 อ้างถึงใน อิศราวุฒิกิจเจริญ, 2016)

สื่อออนไลน์ดังกล่าวนี้ ล้วนเข้ามามีอิทธิพลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษา โดยเฉพาะภาษาไทยมาตรฐานหรือเรียกว่าภาษากรุงเทพ ที่กำลังถูกท้าทายจากภาษาท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งการสื่อสารด้วยภาษาปากที่บางครั้งเลยเถิดไปถึงหยาบคายบนพื้นที่ออนไลน์ ดังนั้น ย่อมมีทั้งคนไม่เห็นด้วย และคนที่มองเป็นเรื่องปกติธรรมดา

คำ ผกา (2560) ได้กล่าวถึงประเด็น ผู้บริโภคอันสำส่อนในมติดินสวดสัปดาห์ เป็นประเด็นเกี่ยวกับสื่อนิยายสารที่กำลังหายไปโดยอิทธิพลของโซเชียลมีเดีย (Social Media) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องของอำนาจในการสื่อสารของโลกยุคใหม่น่าสนใจ และมีความสอดคล้องกับอำนาจในการสร้างและเสพผลงานเพลงลูกทุ่งไทยเชิงสองแง่สองง่าม โดยมีใจความว่า สื่อใหม่ได้พาผู้รับสารหรือผู้เสพสื่อออกไปสู่ความเป็นไท มีเอกราชทางการจัดการเนื้อหา ทำมาค้าขายได้เท่าเทียมกันหมดด้วยโซเชียลมีเดีย ทำให้ทุกพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในโลกนี้

ออกมาขึ้นอยู่กับกระแสนิยมเท่านั้นหมดเมื่อมีคนผลิตเนื้อหาออกมา ก็ไม่ต้องไปประณามว่า สื่อเหล่านั้นไม่มีมาตรฐานวิชาชีพ เชื่อถือไม่ได้ ภาษาที่ใช้ก็ผิดๆ ฤๆ นั่นคือโลกเก่า ปัจจุบันนี้คือการเปลี่ยนแปลงที่พ้นทางอำนาจที่ไม่รวมศูนย์ที่ไหนอีกเลยในโลกของออนไลน์

เมื่อผู้ควบคุมอำนาจของภาษาเปลี่ยนไปยุคเพลงปัจจุบันจะสังเกตเห็นว่าการใช้คำร้องภาษาเชิงสองแง่สองง่ามมีความตรงไปตรงมามากขึ้นเช่นเพลง “ปูหนีบอ๊ปปี้”, “Yes แนนอน” และ “สิฮีน้องบ่” เป็นต้น เพราะความคลี่คลายของยุคสมัยของอิทธิพลโลกาภิวัตน์และโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Youtube ดังที่กล่าวมา ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถแสดงศิลปะของตนอย่างเสรีมากขึ้นและปราศจากการควบคุมจากสถาบันรัฐ

หยาบคายหรือศิลปะ : สุนทรียะของใคร

จากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งวิถีชีวิต ความเชื่อ ชาติพันธุ์ ภาษา และจารีตประเพณี ได้ถูกรวบของสังคมที่ชนชั้นปกครองกำหนดขึ้นขีดเส้นว่าสิ่งใดเหมาะสมและสิ่งใดไม่เหมาะสม จึงทำให้สังคมที่เคยมีความหลากหลายไปสู่ความไม่หลากหลาย ในอดีตที่ผ่านมาของสังคมไทย ชนชั้นปกครองมีนโยบายสร้าง “เอกลักษณ์” ของวัฒนธรรมไทยขึ้นมา บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้นโยบายนี้จึงปฏิบัติตาม และพยายามบีบบังคับให้ผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างเปลี่ยนมารับวัฒนธรรมไทย เช่น การพูดภาษาไทย ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีไทย (อมรา พงศาพิชญ์, 2553) วัฒนธรรมไทยดังกล่าวนี้เป็นวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้นจากวัฒนธรรมคนชนชั้นสูง ด้วยการปั้นแต่งให้ตรงตามอุดมคติที่ต้องการของชนชั้นนำ (สุจิตต์ วงศ์เทศ, 2560) จึงส่งผลให้การกล่าวถึงเรื่องเพศ เป็นเรื่องที่ดูน่ารังเกียจ

ในด้านวรรณกรรมเพลง จากข้อเท็จจริงก็แสดงให้เห็นแล้วว่า การเกิดขึ้นของเพลงลูกทุ่งไทย เกิดจากความขัดแย้งทางชนชั้นของรสนิยมการเสพเพลง ซึ่งเพลงลูกทุ่งไทยถูกมองว่าเป็นวรรณกรรมของชนชั้นต่ำ แนนอนว่าด้วยตัวลักษณะภาษาในเพลงลูกทุ่งแบบชาวบ้านไม่อยู่ในกรอบของภาษาไทยมาตรฐาน ยกตัวอย่างเช่นเพลง “แวนวิเศษ” ที่พบการใช้คำว่า “เมีย” ก็ยังจัดอยู่ในภาษา

ไม่สุภาพ ตามที่ ธเนศ วงศ์ยานนาวา (2559) กล่าวว่า สำหรับสังคมไทย คำพูดที่สุภาพ เช่น สามี ภรรยา ได้เข้ามาแทนที่คำไทย ๆ ดังเดิมอย่าง “ผัว – เมีย”

คราวนี้พิจารณาเฉพาะภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพลงลูกทุ่งไทยและนักวิชาการภาษาศาสตร์ ยุคเพลงที่ดูว่าจะมีปัญหาและถูกตั้งคำถามจากสังคมมากที่สุดก็คือเพลงยุคปัจจุบัน เพราะว่าสื่อเรื่องเพศตรงไปตรงมาเกินไป ถ้าใช้มาตรวัดสังคมเมืองก็สามารถบอกได้ว่า “หยาบคาย” และแนนอนว่าเมื่อบอกว่าหยาบคายก็ย่อมไม่เป็นศิลปะ

ในทางกลับกัน ก็ย่อมมีผู้เสพงานเพลงเหล่านี้ที่มองว่าเป็นเรื่องปกติ สะท้อนให้เห็นได้ในสื่อออนไลน์อย่างเช่น Youtube ซึ่งเป็นสื่อที่ให้พื้นที่กับวัฒนธรรมกระแสรองจากเว็บไซต์ BrandThinkBiz ได้นำเสนอประเด็นเรื่อง “เพลงสองแง่สองง่าม ทะลึ่งทะลุล้านวิว” ในสื่อ Youtube อย่างเช่นเพลง “ปูหนีบอ๊ปปี้”, “เหม็นหมิ่นหนูใหม่”, “กินดับ”, “ปล่อยน้ำใส่น้อง” หรือ “สิฮีน้องบ่” ล้วนแล้วแต่มียอดผู้เข้าชมรับชมกว่า 10 ล้านวิวขึ้นไปและมีการแสดงความคิดเห็นที่แสดงออกไปในทางชื่นชอบเป็นส่วนใหญ่ (ข้อมูล ณ วันที่ 23 สิงหาคม 2560) ข้อมูลเชิงประจักษ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของรสนิยม คำ ผกา (2556) กล่าวว่า ความงามนั้นมีหลายแบบ หลายมาตรฐานซึ่งจะนำกรอบสุนทรียะของคนยุคหนึ่งมาวัดอีกคนยุคหนึ่งนั้นคงทำไม่ได้

ดังนั้น ประเด็นนี้คือการที่คนสองกลุ่มหรืออาจจะเพียงกลุ่มหนึ่งที่ไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของคนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งการจะทำความเข้าใจและอยู่ร่วมกันได้นั้นทำได้โดยไม่ใช้การดูถูกเหยียดหยามหรือกระทำการกีดกันออกจากสังคม แต่ต้องมีความเข้าใจและยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลายที่พวกเขาเหล่านั้นเคยมีอยู่เป็นปกติในสังคมนี้เช่นเดียวกัน

ชายหญิง : ความสุขทางเพศที่เท่าเทียมกัน

จากการแบ่งแยกบทบาทและความคาดหวังเรื่องเพศระหว่างหญิงชายแบบคู่ตรงกันข้าม (Binary opposition) ทำให้บทบาทของผู้ชายมักเป็นผู้นำ (Active) ในขณะที่ผู้หญิงมักเป็นผู้ตาม (Passive) รวมถึงเรื่องเพศที่ผู้ชายมีโอกาสเรียนรู้เรื่องเพศได้มากกว่าหาก

เทียบกับผู้หญิง ประกอบกับโครงสร้างทางสังคมที่เอื้อให้ผู้ชายสามารถเรียนรู้เรื่องเพศผ่านการขึ้นครุ เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นและประสบการณ์เรื่องเพศ (อุดมพร ยิ่งไพบูลย์ และเปรมฤดี คฤหเดช, 2544) และสามารถแสดงความเจ้าชู้เพื่อแสดงความเชี่ยวชาญเรื่องเพศได้ เฉกเช่น ขุนแผน ตัวเอกจากวรรณกรรมเรื่องขุนช้างขุนแผน ในขณะที่ผู้หญิงมีแนวโน้มถูกสั่งสอนให้ควบคุมความต้องการทางเพศของตนไปในแนวทางรักษนวลสงวนตัว (สุวรรณิ ลัคนวณิช, 2554) ข้อเท็จจริงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าระบบความคิดของสังคมโน้มเอียงให้ฝ่ายชายสามารถตอบสนองความสุขทางเพศได้ตามปรารถนา โดยไม่ต้องถูกตั้งคำถามจากสังคม อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาภาพสะท้อนวัฒนธรรมทางเพศวิถีในงานวิจัยนี้ก็พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงและดูจะไม่เข้าร่องเข้ารอยตามข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมาเท่าไร

ผู้วิจัยได้ประยุกต์กรอบการวิเคราะห์เพศวิถีของรัชนีกร แซ่วัง (2560) เนื่องจากมีความสอดคล้องของตัวสื่อที่มีการสื่อสารในรูปแบบของเรื่องเล่าและการกล่าวถึงเรื่องเพศในประเด็นต่าง ๆ โดยยึดประเด็นที่พบในกลุ่มตัวอย่างเพลงลูกทุ่งไทยจากงานวิจัยปฏิภาณทางภาษาเชิง “สองแ่งสองงาม” ในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทย ได้แก่ ภาพลักษณ์และพฤติกรรมทางเพศ สถานที่ และความเชื่อเรื่องเพศโดยนำเสนอ ดังนี้

ภาพลักษณ์และพฤติกรรมทางเพศ

-ภาพลักษณ์ แสดงความสัมพันธ์ของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง แบบรักต่างเพศ (Heterosexuality) ที่กำหนดให้ฝ่ายชายมีอายุมากกว่าฝ่ายหญิง ซึ่งก็พบในเพลงลูกทุ่งหลายเพลงซึ่งจะมีการเรียกแทนผู้ชายว่า “พี่” หรือ “อา” และผู้หญิงว่า “น้อง” สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทและอัตลักษณ์ทางเพศตามที่สังคมคาดหวัง กล่าวคือ ผู้ชายมีอายุมากกว่าผู้หญิงเป็นเรื่องที่สังคมยอมรับได้เพราะกระบวนการทางสังคมอนุญาตให้ผู้ชายเป็นผู้นำที่มักมาพร้อมความสามารถทางเพศและอายุ เช่นเพลง “หนุ่มสุพรรณ”, “พี่ไปหลายวัน”, “สาวครวญจากสวนแดง” และ “วันแรกเจอเลย” เป็นต้น แต่ทว่าการแทนฝ่ายชายว่า “พี่” และฝ่ายหญิงว่า “น้อง” ก็ไม่ใช่ลักษณะเด่นที่สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจที่เหนือกว่าของฝ่ายชายเพราะในการแสดงออกทางเพศด้านอื่น ผู้วิจัยพบว่าบางครั้งการ

แสดงออกทางเพศของผู้หญิงมีความเท่าเทียมหรืออาจอยู่เหนือกว่าผู้ชายด้วยซ้ำไป

- พฤติกรรมทางเพศการแสดงและความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิงชายซึ่งเป็นสาระสำคัญของภาษาเชิงสองแ่งสองงามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทยที่จะบรรยายกิจกรรมทางเพศในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การเล้าโลม การใช้ปาก การร่วมเพศ ทำร่วมเพศ และอากัปกิริยาที่มีตอบสนองต่อกันขณะมีเพศสัมพันธ์ของคู่ชายหญิง ดังตัวอย่างที่ยกมาต่อไปนี้

ฝ่ายชายเป็นผู้เริ่มปฏิบัติการ (Active) เช่นเพลง “มนต์รักลูกทุ่ง”, “หนุ่มสุพรรณ”, “หนุ่มโคราช”, “รักเลี่ยมทอง”, “Yesแน่นอน” และ “พี่ไปหลายวัน”

ในส่วนฝ่ายหญิงเป็นผู้เริ่มปฏิบัติการ (Active) เช่นเพลง “ปลอยน้ำใส่นานอง”, “ลีนี่หน้าหอ”, “ห่างหน่อยถอยนิด” และ “เบิร์นให้น้องแทน”

สถานที่

จากเพศวิถีกระแสหลักที่กำหนดขอบเขตการใช้ชีวิตของผู้หญิงให้อยู่แต่เพียงบ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2544) เพื่อรักษาความดีความงามไม่ควรออกไปไหน แต่จากกลุ่มตัวอย่างเพลงลูกทุ่งไทย พบว่า เพลงได้ให้พื้นที่ผู้หญิงในการออกอยู่ในพื้นที่สาธารณะอย่างเช่นผู้ชายได้ และสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย ไปจนถึงการร่วมเพศกันนอกสถานที่ (บ้าน) หรือพื้นที่สาธารณะได้ สะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ของสังคมชนบท ไม่ใช่ “นกน้อยในกรงทอง” อย่างเช่นผู้หญิงในชนชั้นสูง เพลงลูกทุ่งไทยที่สะท้อนอย่างเช่นเพลง “มนต์รักลูกทุ่ง”, “หนุ่มโคราช” และ “ผู้ชายในฝัน” เป็นต้น

บ้านหรือครอบครัวของสังคมชนบท ถึงแม้ว่าสถานที่การแสดงออกถึงกิจกรรมทางเพศ ในหลายบทเพลงสื่อถึงบ้าน แต่สิ่งที่สะท้อนผ่านจากกลุ่มตัวอย่างเพลงลูกทุ่งไทยไม่ได้สะท้อนภาพบ้านของผู้หญิงตามเพศวิถีกระแสหลักที่จะต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือน แต่เป็นบ้านที่แสดงออกถึงอำนาจของฝ่ายหญิง และความเป็นเจ้าของพื้นที่ อย่างเช่นเพลง “หมากัด”, “ระยองอี” และ “เห็นหมินูใหม่”

ความเชื่อเรื่องเพศ

จากความเชื่อเรื่องเพศในภาษาเชิงสองแง่สองง่ามในคำร้องเพลงลูกทุ่งไทยนั้น สะท้อนอำนาจของฝ่ายชายหรือสังคมปิตาธิปไตย (Patriarchy) ที่สังคมอนุญาตให้สามารถมีประสบการณ์เรื่องเพศ การโอ้อวดของฝ่ายชาย ฝ่ายชายสามารถความเจ้าชู้ได้แต่กลับคาดหวังให้ฝ่ายหญิงต้องซื่อสัตย์ต่อฝ่ายชายและแสดงออกถึงความต้องการทางเพศได้โดยไม่ถูกสังคมตั้งคำถาม

แต่ในหลาย ๆ บทเพลงโดยเฉพาะยุคกลางและยุคปัจจุบัน เช่นเพลง “คันหุ”, “แวนวิเศษ”, “ยายฉิมเก็บเห็ด”, “ปูหนิอึ”, “ปล่อยน้ำใส่น้ำนอง”, “ผู้ชายในฝัน” และ “เบิร์นให้น้องแทน” ก็พบว่าฝ่ายหญิงไม่ได้เป็นไปตามกรอบเพศวิถีกระแสหลัก อาทิเช่น รวยเจริญพันธุ์ ผู้หญิงไม่ได้ไร้เดียงสา ความหฤหรรษ์ทางเพศผิวเมียเท่าเทียมกัน ผู้หญิงเป็นใหญ่ที่บ้าน อาชีพโสเภณีไม่ได้ชิงสุกก่อนห่าม การชมเครื่องเพศหญิงว่า “ใหญ่” และการโต้ตอบเรื่องเพศ

จากประเด็นวัฒนธรรมทางเพศวิถีต่าง ๆ ที่กล่าวนั้น เราจะเห็นร่องรอยของระบบสังคมหญิงเป็นใหญ่ซึ่งเป็นระบบสังคมของไทยในอดีต (สุจิตต์ วงศ์เทศ, 2560) หญิงไทยชนบทไม่ได้ถูกทับด้วยระบบคิดชายเป็นใหญ่ไว้ได้อย่างสนิท ลักษณะของหญิงไทยชนบทดังกล่าวจึงสะท้อนผ่านวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งไทย และเป็นพื้นที่แสดงจุดยืนของตนว่า หากเพศชายสามารถมีความหฤหรรษ์ทางเพศได้ เพศหญิงก็ต้องสามารถมีได้อย่างเพศชายเช่นกัน ไม่ใช่มีเพียงหน้าที่ท้องและคลอดลูกโดยไม่สามารถรับความสุขทางเพศได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่องสองแง่สองง่ามในเพลงลูกทุ่งไทย ซึ่งเป็นอีกแง่มุมหนึ่งของการศึกษาเพลงลูกทุ่งไทย กลุ่มตัวอย่างเพลงที่นำมาศึกษานั้นเป็นจำนวนหนึ่งของแต่ละยุค ที่จะให้ผลของงานวิจัยนี้พอได้เห็นภาพรวมของคุณลักษณะ บุคลิก ภาษาเชิงสองแง่สองง่ามและการสะท้อนวัฒนธรรมทางเพศวิถีในลูกทุ่ง เพลงลูกทุ่งไทย ดังนั้น ดังนั้นหากผู้อ่านสนใจที่จะศึกษาต่อไปในบทเพลงที่ยังไม่ได้ศึกษาก็จะเป็นการดีนักเพื่อให้เห็นภาพรวมชัดเจนหรืออาจจะได้ผลที่แตกต่างกันออกไป

2. เพลงที่นำมาศึกษานั้นส่วนใหญ่เป็นเพลงลูกทุ่งไทยภาคกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าได้ศึกษาเพลงลูกทุ่งไทยในภาคอื่น ๆ ทั้งภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคใต้ ก็จะได้ทราบการใช้ภาษา รวมทั้งค่านิยมเรื่องเพศในแต่ละภาคของไทยเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมของสังคมไทยในพื้นที่ที่มีการหล่อหลอมของวัฒนธรรมที่ต่างกัน

3. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาที่เน้นเฉพาะคำร้องในเพลงลูกทุ่งไทยที่ปรากฏภาษาเชิงสองแง่สองง่าม ซึ่งการสื่ออารมณ์เพลงให้ออกแนวสองแง่สองง่ามยังมีองค์ประกอบอื่นของเพลงด้วย เช่น วิธีการร้อง สำเนียง การร้อง และทำนองเพลง องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนแล้วส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ฟัง ซึ่งในงานวิจัยนี้ก็ได้นำกล่าวถึงไปบ้างในบางบทเพลง ดังนั้น หากศึกษาองค์ประกอบอื่นของเพลงก็จะทำให้เข้าใจถึงเพลงลูกทุ่งไทยเชิงสองแง่สองง่ามมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *ผู้หญิง/ผู้ชายที่บ้าน/ที่สาธารณะ*. ในสตรีศึกษา 2 ผู้หญิงกับประเด็นต่าง ๆ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- คำ ผกา. (2556). *กระชูดอกทอง*. กรุงเทพฯ: อ่าน.
- คำ ผกา. (2560). *ผู้บริโภคน้ำส้ม*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- จิรเวทย์ รักชาติ และกาญจนา แก้วเทพ. (2559). กรอบความรู้เรื่องเพศสถานะในเพลงไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 34(1)

- ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2551). *ประวัติศาสตร์ของเพศวิถี:ประวัติศาสตร์เรื่องเพศ/เรื่องเพศในประวัติศาสตร์ไทย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง.
- ทิพย์พฐ์ ฤกษ์สุนทร. (2553). การวิเคราะห์การปรับตัวของสื่อพื้นบ้าน : ศึกษากรณีเพลงโคราช จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารนิเทศศาสตร์* 28(1). คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2559). *เพศ:จากธรรมชาติสู่จริยธรรมจนถึงสุนทรียะ*. กรุงเทพฯ: สมมติ.
- นคร ถนอมทรัพย์ และคณะ. (2544). *มหกรรมดนตรีเพลงไทยยุคทอง*. สมาคมนักแต่งเพลง.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). *คำมีคม : ว่าด้วยภาษา วัฒนธรรม และอำนาจ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2557). *โขน, คาราวาว, น้ำเน่าและหนังไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2557). *ผ้าขาวม้า, ผ้าขี้ริ้ว, กางเกงใน, และ ฯลฯ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พงษ์ศักดิ์ พงษ์สุวรรณ (แต่ง เลิศเทือง). *ศิลปินตลกและนักประพันธ์เพลง*. สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2561.
- พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (ม.ป.ป.). *สื่อสังคมออนไลน์:สื่อแห่งอนาคต*. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *Executive Journal*.
- รัชนิกร แซ่วัง. (2560). *นิยายอีโรติกออนไลน์: เส้นทางแห่งการจ้องมองและเพศวิถีของสตรี*. *วารสารไทยคดีศึกษา*. 14(2).
- ศิริพร กรอบทอง. (2547). *วิวัฒนาการเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: พันธกิจ.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สุกัญญา ภัทรราชย์. (2540). *เพลงป๊อปปี้: บทเพลงแห่งป๊อปปี้ของชาวบ้านไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2560). *เช็ชต์ดึกดำบรรพ์ ของบรรพชนไทย*. กรุงเทพฯ: นาคาเอก.
- สุพรรณ พันธุ์ศรี. (2548). *บท (x) อัจฉริยะในวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุวรรณ ลัคนวณิช. (2554). *การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในระดับอุดมศึกษา*. *วารสารนักบริหาร*. 31(2).
- เอนก นาวิกมูล. (2550). *เพลงนอกศตวรรษ*. นนทบุรี: มติชน.
- อุดม ชมดง และอรทัย เพ็ญระ. (2557). *เพศวิถีและสังคมไทยในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*. 3(2).
- อิศราวุฒิ กิจเจริญ. (2016). กลยุทธ์การสื่อสารของ Gutum dai เพื่อสร้างรายได้ผ่านเว็บไซต์ Youtube ในรูปแบบรายการโทรทัศน์. *Journal of Communication and Management NIDA*. 2(2).
- อมรา พงศาพิชญ์. (2553). *สิทธิมนุษยชนในมิติวัฒนธรรม*. ในแต่ศักดิ์เสมอกันทุกชนชั้น:วรรณกรรมกับสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- อวยพร เชื้อนแก้ว (2555). *วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2561 จาก <http://muslimchiangmai.net/index.php?topic=7723.0>
- BrandThinkBiz. *เพลงสองแ่งสองงาม ทะเลสิ่งทะเลล้นวิว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 จาก <https://brandthinkbiz.com/p/เพลงสองแ่งสองงาม-ทะเลสิ่งทะเลล้นวิว-uxscl>

ภาษาอังกฤษ

- Cook, P., & Heilmann, C. (2013). *Two types of self-censorship: Public and private*. Political Studies.
- Vetter, H. (1971). *language behavior and communication an introduction*. F. E. Peacock Publishers.